

עמוד 38 ביומן		
סיכום העבודה באפריל 1934 לעומת אפריל 1933		
54.7	53.5	גפנים
58.7	42.3	עצי-פרי
0.5	5	משתלה אמריקנית
5.4	22.3	משתלת עצי-פרי
10.3	80.7	מטע-האם
23.5	71.7	מזרע וירקות
35.7	50.1	מכוורת
93	156.2	לול
279	364.4	רפת
25.2	54.3	מכונית
41.2	78.6	הספקה וגריסה
194.7	200.3	עבודה צדדית
13.2	112.6	בניינים
88.7	121.5	שירותי-משק
488.1	674.5	שירותי-חברים
1414	2090 י"ע	סה"כ:
92 י"ע	100 י"ע	בהמות-עבודה

בחצרנות. החצרן נכנס לתפקידו לפני שבועיים. חוץ ממשה שכט עבד בחצרנות יחד איתו כמה ימים אברהם בן-גריה. תיקונים שנעשו בברזל נעשו ע"י הנפחיה מחוץ להם. לע"ע לניקוי היסודי שדובר עליו עדיין לא הגיעו. לע"ע החצרן עסק בעיקר בתיקונים קטנים בשביל בית הספר, הטיפול, הגן, וסדר רשתות לבית הספר, חדר האוכל ולחדרים פרטיים. התיקונים הקטנים האלה אינם נותנים את האפשרות לטפל באיזה דבר יסודי בשטח הניקיון והסדר הכללי.

הוצאת היומן. בקשר עם נסיעתו של יהודה, יוציא את היומן החל משבוע הבא ליביש קופר.

עמוד 39 ביומן

בהנהלת הקבוצה. בישיבה שהתקיימה ב 8.5 דנו בשתי שאלות: עזרה למשפחות ושאלת הדירות. בשאלת עזרה למשפחות מסר יוסי פרטים על מצב התקציב. לרשות העזרה לקרובים למחצית השנה ישנם 80 לירות. הדרישות הן 120 לא"י. הועדה שחלקה את התקציב לקחת בחשבון רק עזרה להורים. אחרי ברורים והצעות שונות נתקבלה החלטה שכל חבר נותן במשך חצי השנה יום עבודה נוסף בשביל עזרה לקרובים. על סמך זה יכנס אדם לעבוד בתנובה באופן זמני והסכום ילך לעזרה לקרובים. חוץ מזה הוחלט להוריד מחשבון הוצ. פרטיות שמונה לירות לזכות עזרה לקרובים. בשאלת הדירות הוברר שיש עוד חברים שמתגוללים עדיין בלי מקום קבוע. ההחלטה בשאלה זו לא נרשמה בפרטיכל.

בתנובה. ביום שני הבא תהיה ישיבה של מועצת המרכז. בישיבה זו ידונו על ממלא מקום לא. יפה שמפאת מחלתו הפסיק את העבודה. חוץ מזה עומדות על הפרק שאלות מחלקת הדבש, צוף, היתר, המצב של תנובה בשוקי הארץ וקביעת כיוון הפעולה לעתיד. בירושלים החליטו העובדים על דעת עצמם להתחיל לעבור ליום עבודה של שמונה שעות, מבלי לחכות לאשור החוקה. מובן שעובדי המשק המשיכו לעבוד כקודם. בקשר עם זה נשאר יוסף בבית היות והוא לא הספיק לעבוד כיתר עובדי המשקים, ובמקומו הלך יהוד'ל. בסוף השבוע, אחרי אשר קיבלו שם מכתב מהוועד הפועל, המשיכו לעבוד כמקודם ויהוד'ל נשאר בבית.

אסיפות וישיבות. השבוע התקיימה אסיפה כללית בה נגמרה השאלה בעניין מחסן ההלבשה. נבחרה וועדה שעליה לברר את כל הפרטים הטכניים של סידור ההלבשה.

לועדה נבחרו: צפורה, דבורה, גולדה, מרים ויהודה. עד עכשיו עוד לא התקיימה הישיבה הראשונה של הוועדה.

בענפי-המשק: בירקות. היות ואלוה נסעה ובן- יים נשאר יחידי בענף הירקות, נקבעה טובה לירקות. במטעים. מהנוער הציוני בפתח תקוה באה חברה להכשרה בנסיעות. היא תעבוד כאן עד אחרי הבציר. גמרו השבוע את דילול הפרי בכרמים ובעצי הפרי, השקו את המשתלות ועדרו אותן.

בלול. מספר הביצים ליום הוא כ-1100. מחלת הקוקסידיוזיס אצל האפרוחים עוברת והולכת. הפרגיות כבר לגמרי הבריאו. האפרוחים מהדגירות האחרונות סובלים עדיין קצת. השבוע התחילה כבר ההטלה של הפרגיות מהדגירה הראשונה. ההטלה התחילה לגיל של ארבעה חדשים. ברפת. כמות החלב היא 1850 ליטר ליום. יש משא ומתן עם קביצת מזרע על מכירת

עמוד 40 ביומן

מספר יותר גדול של עגלות. במשך החודש האחרון הוציאו ברפתות על אוכל ירוק וחציר יבש יותר מ-200 לא".

במכוורת. כמות הדבש שרדו ברחובות: 55 פחים. העבירו כבר את כל הכוורות הביתה. כאן אצלנו לא תהיה שום רדייה. הכוורות אמנם חזקות מאוד אבל דבש לרדייה לא יהיה. החלטנו לטפל בגידול מלכות, וזה, לפי דברי יונה יעסיק איש במשך כל חודשי הקיץ.

שיחת חברים. הערב שיחת חברים על הנושא "יסודות הקבוצה". הפותח יהודה.

חברים שעזבו את הקבוצה, אלזה נסעה לתל אביב. נימוק עזיבתה הצורך בעזרה תכופה לחברתה הנמצאת בתל אביב חולה. אברהם ברסקי שהודיע בשבוע העבר על זה שהוא מתכוון לעזוב את הקבוצה, ובשיחה פרטית מסר שעדיין לא ידוע לו מתי שהוא ילך, קם פתאום ביום בהיר אחד ונסע להסתדר בעבודה. הנימוק לפתאומיות אי סיפוק דרישתו ביחס לעזרה לקרובים. אכן ה"קוניקטורה והפרוספריטי" נותנים גם את אותותיהם בנו....

עמוד 41 ביומן

Alea jacta est (מכתב גלוי לחברים)

חברים מאוד יקרים!

מה מאוד אצטער שאחרי עשר שנות חיים משותפים איתכם אינני רואה לפני ברירה אחרת אלא לפנות אליכם בדברי אלה.

זה כמה שנים שמעיקה עליי שאלה זו שאלת מצבי המיוחד בקבוצה, של אדם ללא כל חלק ונחלה ביצירת היש וביצירת ההוי של הקבוצה, של אדם שאתו או בלעדדי היינו הך, שחלקו בקבוצה כמעט אפסי ומחוּסר כל ערך. בכל ישותי מחיתי והתנגדתי תמיד למעמדי זה בקב', אבל במשך כל השנים לא מצאתי עוז בנפשי ולא הצלחתי להציג ולעורר את השאלה הזו בכל עומקה ורוחבה; הגם לא היתה לי תקווה וביטחון שאמצא אוזן קשבת והתחשבות מספיקה אתי ועם מצבי המיוחד; שאולי יעלה בידי סו"ס להסתדר בעבודה שתתאים למצב בריאותי ולכוחותי הנפשיים, למרות שהובטחתי כמה פעמים על-ידי חברים שונים ש"הנה עוד מעט, בקרוב גם שאלתך תפתר, גם העניינים שלך יסתדרו, גם אתה תגיע לחוף-מבטחים (במובן העבודה לכל הפחות).

אבל הכול לשווא. כל תקוותי – אם באשמתי או באשמת מציאותנו המרה נכזבו, ואחרי חמש שנות עבודה בעיר בכל מיני עבודות שלא נתנו לי כל ענין וסיפוק בחיים, הוכרחתי לשוב לקבוצה, למרות זה שלא היה לי הביטחון שאמצא את מקומי מתוך יחס של כבוד מצד החברים, הן בעבודה, הן ביחס החברה. והנה נכנסתי למקצוע חדש שגם אליו אינני מרגיש יחס רציני ותיקווה לתפוס מקום ולהגיע למדרגת השתלמות ידועה. ומה שעוד יותר מעיק עליי – זה שמרגיש אני שאין גם לחברים האמון המלא שאוכל להגיע פעם למדרגת מכוון מומחה. זה מצד העבודה.

ומצד החברותי הנני אחד מאלה – הרבים לדאבוני – שיודעים לשתוק ולסבול בקבוצה ולקבל כל דעה וכל יחס באהבה... עד שהסבלנות פוקעת ועד שהחבר וכפרוש הביטוי הזה - "הגורל נחתי". את הדברים האלה אמר יוליוס קיסר בעברו את רוביקון.

עמוד 42 ביומן

עוזב את הקבוצה במקרה הכי טוב, או שנופל לאפטיה וחוסר עניין, ואדישות גמורה לכל ענייני הקבוצה – במקרה הכי רע. ולמרות זה שהיינו עדים לדאבונו למצב הזה כמה פעמים בשנים האחרונות, לא ראינו מצד החברים "הראשיים" העומדים בראש עניינינו, שהעזיבות האלה תעוררנה דאגה רצינית, חשבון הנפש, חיפוש דרך יותר נכונה ובריאה במובן הקבוצתי. ומה מאוד הייתי מאושר לו ראיתי בעזיבתי זו פתח לתקופה חדשה בחיי הקבוצה לתקופה של יחס ער וחי לענייני החבר הפרטיים, לחיפוש פיתרון לשאלות החבר הפרטיות – הנפשיות והחברתיות.

אם רק הודעתי זו תעורר הגבה ממין זה ממין זה מצד החברים, ותביא לידי דיבור וליבון של מצב אי אלה החברים אשר עוד טרם הודיעו על יציאתם – וראיתי אז שכר לכל סבלי ושתיקתי במשך כל השנים הנ"ל אבל את שאלתי אני אנסה לפתור מחוץ לקבוצה.

ולמרות זה שעול ואחריות גדולה – עד אין נשוא – לוקח אני עליי בהוציאי מכאן משפחה כל כך גדולה, בנסותי את מזלי בחיים שהם סו"ס זרים וחדשים גם בשבילי וגם בשביל בלומה, למרות גילי הלא צעיר וגם מצב בריאותי הרופפת, שלא תאפשר לי לעסוק בכל עבודה הבאה ליד – למרות כל אלה החלטתי לחתוך את גורלי לצד יציאה מן הקבוצה, ולהתחיל בחיים חדשים עצמיים יותר, אשר יאפשרו לי לפעול באופן חופשי, ולחשוב באופן חופשי, מבלי שאצטרך להציג לפניי תמיד את השאלה: (כאן בא משפט ברוסית).

בימים הקרובים חושב אני לעזוב אתכם חברים היקרים אחרי זה שביליתי בחברתכם עשר שנים, אחר זה שהתנסיתי בשמחות ובאסון נורא. אחרי זה שעברתי על אסון של הריסת משפחה והצלחתי בהקמת סוכת משפחתי מחדש אחרי זה שהקימותי כאן דור של ילדים אשר נולדו וגדלו במקום הזה. והודו של המקום הזה יהיה תמיד זכור בליבי עמוק עמוק, כי הרי לא בכדי ביליתי עשר שנים במקום זה.

עמוד 43 ביומן

מטעמים ידועים אינני יכול לקחת איתי גם את משפחתי ברגע הראשון ואצטרך להשאיר אותה כאן. ופה רוצה אני להביע את תקוותי שגם ביחס אליה תנהגו איתה מצד הכנסת אורחים כמו שנהגתם ביחס למשפחת בן-ציון, דולינסקי, עפרוני וחברים אחרים. בזמן הראשון אחרי סידורי בעבודה רוצה אני להמשיך במעמד הנוכחי – במובן החומרי – ביחס לקבוצה. את משכורתי אני אכניס לקופת הקבוצה בניכוי סכום ידוע להוצאות הפרטיות. אבקש את המזכירות או את הנהלת הקבוצה לדון בהצעתי זו בהקדם האפשרי בכדי שאוכל להתחיל מיד בחיפוש העבודה. רוצה אני לבסוף לקוות שאם אהיה זקוק לעזרתה או המלצתה של הקבוצה, לא תמנעו ממני את זאת. ובזה הנני

המצטער בצערכם והכואב בכאבכם

מנחם חקלאי (חתימה)

קרית-ענבים 11/5/34